

From: "Bakke-Alisøy, Hege" <Hege.Bakke-Alisoy@bergen.kommune.no>
Sent: Thu, 18 Dec 2025 16:08:06 +0100
To: "Anders Nyland (anders@visitbergen.com)" <anders@visitbergen.com>; "bjotho" <bjotho@bymuseet.no>; "Elisabeth Bjørsvik" <IMCEAEX-_o=ExchangeLabs_ou=Exchange+20Administrative+20Group+20+28FYDIBOHF23SPDLT+29_cn=Recipient_s_cn=00c2c725032a4112945c2e050a309455-3abd7dfe-da@NORP279.PROD.OUTLOOK.COM>; "Erlend Hofstad" <erlend.hofstad@vlfk.no>; "Margareth Hagen (Margareth.Hagen@uib.no)" <Margareth.Hagen@uib.no>; "Gillow, Johanne" <Johanne.Gillow@bergen.kommune.no>; "kjetil.hauge@olavthon.no" <kjetil.hauge@olavthon.no>; "Eriksen, Ole Søre" <Ole.Soe.Eriksen@ra.no>; "oyb@stiftelsenbryggen.no" <oyb@stiftelsenbryggen.no>; "Petter A. Visted" <pvisted@online.no>; "Riksantikvarens postmottak" <RA-postmottak@ra.no>; "David Johannes Aasen Sandved" <David.Johannes.Aasen.Sandved@vlfk.no>; "Flesland, Thomas" <Thomas.Flesland@bergen.kommune.no>; "Garrido, Eira Vilde" <Eira.MartinsenGarrido@bergen.kommune.no>; "Gillow, Johanne" <Johanne.Gillow@bergen.kommune.no>; "marianne.sehle@vlfk.no" <marianne.sehle@vlfk.no>; "Eriksen, Ole Søre" <Ole.Soe.Eriksen@ra.no>; "Trond Tystad" <Trond.Tystad@vlfk.no>
Cc: "Blom, Lillian" <Lillian.Blom@bergen.kommune.no>; "Bollmann, Anne Margrete" <Anne-Margrete.Bollmann@bergen.kommune.no>; "Willy Kårevik" <wkarevik@gmail.com>; "Åsta Årøen" <Asta.Aroen@vlfk.no>
Subject: Høringsinnspill til fredning av Bergenhus festning
Attachments: Verdensarvkoordinator for Bryggen sitt høringsinnspill til forslag til fredning.pdf

Hei,

Jeg har som verdensarvkoordinator skrevet et høringsinnspill til fredning av Bergenhus festning. Dette er lagt ved Byantikvaren sitt innspill som del utarbeidelsen av høringsinnspill fra Bergen kommune.

Jeg skal sende det inn til Riksantikvaren som verdensarvkoordinator sitt innspill.

Det vil være ulikt fra hver enkelt hvordan en ser hvilke virkning fredningsforslaget har, slik skal det være. Jeg har i mitt høringsinnspill kun fokusert på verdensarv og hensynet til verdensarvverdiene.

Jeg vil oppfordre alle til å sende inn sine høringsinnspill slik at Riksantikvaren får et godt grunnlag til videre arbeid med fredningsforslaget.

Hilsen Hege

Med vennlig hilsen

Hege Agathe Bakke-Alisøy

Verdensarvkoordinator

40 80 33 74 / 55 56 65 08

hege.bakke-alisoy@bergen.kommune.no

<https://www.facebook.com/worldheritagebryggen/>

Byantikvaren
Byrådsavdeling byutvikling
Bergen kommune

Bergen 12.12.25

Verdensarvkoordinator for Bryggen sitt høringsinnspill til forslag til fredning av område på og rundt Bergenhus festning, Sverresborg og Skuteviken i Bergen kommune

Det vises til fredningsforslaget som ble lagt ut til offentlig høring 12.11.2025.

Fredningsforslaget som foreligger vurderes som et positivt bidrag til å sikre landskapsrommet og innseilingen til Vågen som støttende verdier for verdensarvstedet Bryggen. Dette gjelder særlig bestemmelsen om forbud mot etablering av nye kaianlegg eller utvidelse av eksisterende kaianlegg. Når det gjelder soner med ferdselsbegrensninger, fremstår konsekvensene for verdensarvstedet Bryggen som uklare. Det må gjennomføres ytterligere utredning for å avklare om slike begrensninger kan medføre negative konsekvenser for verdensarvverdiene.

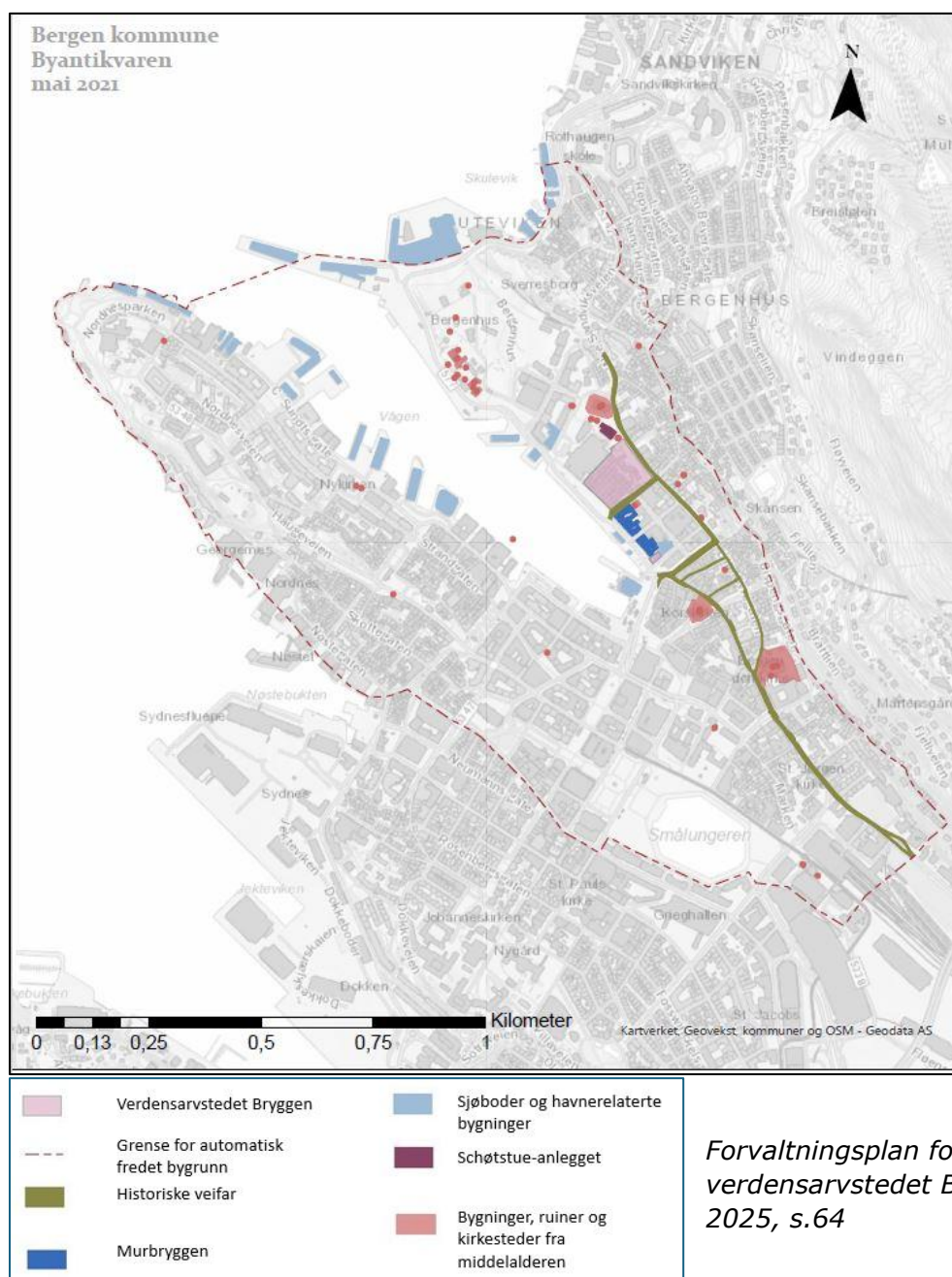
Bryggen ble innskrevet på UNESCOs verdensarvliste i 1979, under kriterium iii. Verdensarvstedene ble den gang innskrevet uten buffersone. Det pågår i dag et arbeid med å definere buffersone til verdensarvstedet Bryggen, i henhold til vedtak i verdensarvkomiteen, 43 COM 8B.47. En buffersone er viktig for å sikre sammenhengen Bryggen som verdensarvsted er del av, det større kulturmiljøet og landskapsrommet. Dette er helt avgjørende for ivaretagelsen av verdensarvverdiene til Bryggen. Bergenhus festning, Sverresborg og Skuteviken er alle viktige støttende verdier for verdensarvstedet Bryggen og en viktig del av buffersone for verdensarvstedet Bryggen. En områdefredning må derfor sikre at både verdensarvverdiene og de støttende verdiene ivaretas, og bidra til å styrke integriteten til verdensarvstedet.

Bryggen ble innskrevet på verdensarvlisten på grunnlag av sin hanseatiske historie. Stedet representerer en av få gjenværende strukturer som viser organiseringen av et hanseatisk kontor, og hvordan kontoret inngikk var en del av Nord-Europas viktigste handelsbyer i middelalderen. Bergen som havneby utgjør grunnlaget for at de hanseatiske kjøpmennene etablerte seg her, og er en forutsetning for Bryggens status som verdensarv. Et viktig aspekt og oppsluttende verdi for forståelsen av Bryggen som verdensarv og som et internasjonalt knutepunkt samspillet mellom kongemakt, kirkemakt og handel og de sporene man fortsatt finner i byen som forteller om denne maktbalansen. Her

står Bergenhus i en særstilling ved sin strategiske plassering ved innløpet til Vågen.

Bevaring av de universelle fremragende verdiene forutsetter at Bryggen forblir en levende og integrert del av en aktiv havneby (jf.

<https://whc.unesco.org/en/list/59/documents/>). Gjeldende forvaltningsplan for Bryggen (<https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/5363031/Forvaltningsplan-2021-Verdensarvstedet-Bryggen>) redegjør for viktige attributter med støttende verdi for verdensarvstedet, som sikrer et helhetlig kulturmiljø. Bevaring av verdensarvverdiene er komplekst og omfatter både siktlinjer, visuell påvirkning og funksjonelle forhold.

Forvaltningsplan for verdensarvstedet Bryggen 2021-2025, s.64

Skuteviken er særskilt omtalt i fredningsforslaget og har en klar støttende verdi for Bryggen. Området illustrerer utvidelsen av havneaktiviteten fra Vågen til Skuteviken og representerer en del av utviklingen av Bergen som havneby. Tilsvarende gjelder øvrige bygninger innenfor fredningsområdet som er knyttet til havneaktivitet, deriblant fryselageret på Bontelabo (jf. kart i forvaltningsplanen, s. 64). Disse bygningene dokumenterer ulike utviklingsfaser for havnebyen Bergen og understøtter Bryggens status som en del av en levende havneby.

I forbindelse med reguleringsplan for bybane til Åsane ble det i 2022 gjennomført en rådgivende befaring fra ICOMOS og verdensarvsenteret i Paris (se under Mission reports for rapport: <https://whc.unesco.org/en/list/59/documents/>). Her blir det også pekt på hvor viktig det er at Bryggen skal være en levende del av Bergen by og at havnen er en levende havn. Befaringen frarådet å gjøre Vågen til en havn hovedsakelig for historiske fartøy, da dette vil svekke havnens støttende verdi for verdensarvstedet.

Fredningsforslaget inneholder ulike soner med ferdselsbegrensninger og presenterer to alternative løsninger. Det er imidlertid ikke redegjort for hvordan disse alternativene vil påvirke Vågen som havn, og dermed verdensarvstedet Bryggen. I tråd med retningslinjene for gjennomføring av Verdensarvkonvensjonen (O.P. §118bis, WHC.25/01), nasjonale føringer for verdensarvpolitikk (Meld. St. 16 (2019–2020)) og gjeldende forvaltningsplan for Bryggen, vil det være uheldig å fatte vedtak uten en grundig konsekvensutredning for å avklare hvordan ferdselsbegrensningene vil påvirke de universelle fremragende verdiene.

Verdensarvkoordinator for Bryggen

Hege Agathe Bakke-Alisøy